

ЭНДСИЭЛИИ

Нам улугуһун хаһыата 1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэспүтэ

2001 с
АХСЫННЫ
4
КҮНЭ
оптуорунньук
№142 (8985)

Улуус дьаһалтата отчуоттуур

АМТАНА СУОХ АС КЭРИЭТЭ...

1 Хомуустаах нэһилиэгэр сэттинньи 2 күнүгэр буолуохтаах улуус дьаһалтатын отчуота, дьон кэлиитэ абыайаһын ытыллыбатаба. Ол буолуохтаах отчуоттун сэттинньи ый 26 күнүгэр кийэ 6 чаастан сабаланаар дьон улуус саҥа баһылыгы отчуотун истэр баҕа санаа баһыан бардым. Баһылык Дьяконов А.Н. үөрэххэ барбытынан бастакы солбуйааччыга В.А. Попов уонна дьаһалта управлениеларын, отделларын салайааччыларын солбуйааччылары кэлбиттэрин билиһиннэрдилэр. Муньааха 48 киһи кытынна.

Улуус 9 ыйдаах үлэтин отчуота эбит. Ол иһин буолуо, отчуоттуур дакылаат буолбата, солбуйааччылар үлэни-хамсыы сылдьалларын, итэһэ-быһаһас баар буоллабына, ыйыттаххытына эрэ эппиэттииллэрин туһунан 10 мүнүүтэ кэспэтиллэр. Баһылыгы бастакы солбуйааччы В.А. Попов улуус дьаһалтатын үлэтин түмүктэрин, тугу кыайбатахтарын, кыайтарбатах үлэлэр, сатаан салайдахха кыайтаран себүн туһунан нэһилиэтиннээ орто-тугар болпуруоһу кыайан туруорбата. Үлэ итэһэстэрин билинини ситэтэ суоҕа киһини астынарбата. Баһылык актыбынай кэспэтигэ ыһыран баран, үлэ-хамнас кыайтарбатах өрүтүн, кыһалҕа кыпчылар өрүттэрин, ону хайдах туоратары тумунна. Соругуһунан биэрбэтэ.

Нэһилиэк ититэр котельнайдарын МУНУ ЖЖКХ-ба бизрээри опорон, инники өттүгэр сылааһынан хааччыллыы хайдах буолуобун, уопсай дьэилэр туруктарын, жилфонда, кап. өрөмүөн, нэһилиэк дьаһалтата тугу дьаһайахтаабын, гаастааһын туһунан дьаһалта өттүтэн ахтыллыбата. Болпуруостар сүрүннээн коммунальнай чох толуюнун (профсоюз түнгэтэр) ылан баран тизлиитин, транспорт уматыгын тула бардылар. Болпуруоһу ким да, соччо-бачча ыйытыан баҕарбата. Урукку отчуоттарга болпуруоһу нэһилиэк тохтоот этилэр. Онтон этиигэ кириэтигин дьон буолла.

Ф.А. Соловьев, инбэлиит: — Дьаһалта үлэтин ортонон сыаналыбын. Арааһынай үөрэхтээх, сатыыр дьонго бизнес-былаан онгортон кыра кредит көрдөөбүтүм 5-6 сыл буолла. Кыайан ыла иликпин. Эрдэ кредит ылбыт предпринимателлер кредиттэрин төлүү иликтэр дьэтигит. Эһиги

урут кредити ылбыт дьон төнүнэр-дэхтэринэ миэхэ кредити биэрэрхтээхит быһыылаах.

Атласов П.И., тыыл, үлэ ветерана:

— Отчуоту астымматым, кыайан өйдөөбөтүм, комбикорм собуота үлэлиэ дьэтигит да, сырьета суох.

Колесов А.М., оскуола директора:

— Оскуола истиэнэтэ хамсыы турар, түннүктэрин тааһа алдынар. Капитальнай өрөмүөн наада.

Сергеев П.Г., үлэ ветерана:

— Ааспыт сыллаабы чох толуюнун ыла иликпит. Тоҕо быһаарбаккыты? Бэйэбит уолбут Н.С. Тимофеев саас турбалары ыппыта, ол кэлэн аллара сүөкэммитэ, билигин суох.

Алексеева Л.В., улуус муньабын депутата:

— Дьаһалта отчуотун ортонон сыаналыбын. Буруйу онгоруу, уоруу элбээтэ. Быһыл кыраныыссаҕа постка туруу мөлтөх. Эмп үлэһиттэрэ 5 ый буолла хамнас ылбатахтара. Улуустаабы үп управлениета, милиция инфраструктура онгортотулар. «Чагда» зона электротехника мөлтөх, линия маһыгар зона дьонго көмөлөһүөхтэрэ этэ. Нэһилиэкпит баһылыгы Нам селотугар олороро ыарахаттары үөскэтэр. Тыл этээчилэр дьаһалта 9 ыйдаах үлэтин ортонон сыаналаатылар. Кэспэтигэ дьон ааньа кыттыбата. Тылларын тылга ыһахтарын баҕарбатылар, быһыылаах. Түмүк тылга баһылыгы солбуйааччы В.А. Попов эттэ:

— Эһигиттэн астымматым, чуолкай этиигит, баҕа санаабыт суох, кэспэти кыайан тахсыбата. Ким эрэ онгортон биэрэрхтээгин курдук кэтэһэн олоруман, — онон уопсай тылынан, баҕарынан түмүктээтэ.

Урукку сылларга улуус дьаһалтатын отчуотун көтүппэт этим. Тохсуньу ый бүтүүтэ буолара. Отчуот 9 ыйынан буолара толору иһити санаппат. Сөптөөх эппиэти истиэхпит, ыллыктаах этиитин олоххо киллэриэхтэрин, кириитикэни да ылыныахтарын сөптөөх дьаһалта дьэтигиттэрин муньах тохтообокко үһүнүк барара, түүн 1-2 чааска дьэри кэспэти олорбут түбэлтэбит баара. Баҕар 9 ыйдаах отчуот «сценарий» табыллыбата дуу? К. ЕРЕМЕЕВ

1 Хомуустаах

Хааччыйыы эйгэтигэр

ЫҢЫРА, УГУЙА, САНДААРА ТУРУОХТУН

УлусПО салалтата Хатырыкка «Остуолба» маҕаһынын быһыл сайын өрөмүөн ыыттаран саҥа астарда. 4 сыл устата тыһыынчаттан тахса нэһилиэтиннээх бөһүөлэк бэкээринэ биэр кыра хонугар маҕаһыныннан олорто. Атыылааччылар да, атыылаааччылар да элбэх эрэйи көрдүлэр. Биллэн турар маҕаһынын бөһүөлэккэ культурнай киһин, олох сизиркилэтэ буолар. Онон маҕаһынын саҥардыллан аһыллыбыта олохтоохторго үөрүүнү көтүүнү аҕалла. Урукку көрүнүттэн ис өттө быдан тупсарыллыбыт, сыпсырдый, ыл-ыраас маҕаһыныга киһи кириээт да сүргэтэ көтөүллэр. Атыылааччылар Шелковникова Анна Алексеевна, Новгородова Жанна Иннокентьевна атыылаааччылары үөрэ-көтө көрсөллөр. Дьэ, киһилэр да маҕаһынынара чөлүгэр түһэригэр сүүрэн көтөн аҕай биэрдилэр. Киһилэргэ эргизэн уоппуттаах үлэһит Марфа Дмитриевна Сивцева сүбэ-ама биэрбитэ чуолкай. Наставниктара буоллабыт дьэ. Арай биэр моһуокка ылларбыттар. Киһилэри оуучу турар бэкээринэ хас күн ахсын бэйэлэрэ баран атыылааччыларын наада. Иккиэйэхтэр эрэ. Сэбидиксэй үгүстүк улусПО-ба барар-кэлэр наадата үөскүүр. Оччоно үкүсүр маҕаһынын сабылларга тиийэр. Онон улусПО салалтата биэр атыылааччыны эбии

көрдөүнэ эрэ сатанар буолбут. Оччолоох эрэй тахсыбын. Маҕаһынын өссө ситэрэххэ-хоторуохха. Олбуор иһигэр уот-күөс суох, улахан сарай баара өрөмүөннэнэ илик. Эргэ булуус баара олох хаалбыт, булуус хамаан да наада, олбуор ситэрэн өрөмүөннэнэтиэхтээх.

Маҕаһынын ис тээбиринэ итэһэс, витрина тиийбэт. Өссө холодильник, морозильник булан биэрэрхтээх. Уборщица, рабочай дьэти көрүлүбүтэ. Онон улусПО салалтата ити итэһэстэргэ суһал дьаһаллары ылыа дьэти нэһилиэтиннээ эрэнэр.

Табаар олус абыйах, сонун туох да табаар, бородоукта кэлбэт. Онон маҕаһынын былаанын толороругар ыарахаттар үөскээбиттэр. Ол улусПО да былаанын толоруутугар охсоро чуолкай. Ыллар идэһэлэрин өлөрөн бүтэрдилэр. Сотору ынах төрөөһүнэ сабаланыа. Онон соботуопка болпуруоһун тупсарыны, элбэтини эмиз быһаарыаха.

Саҥардыллыбыт маҕаһынын бар дьону ыңыра, угуя, сандаара туруохтун.

Николай СИВЦЕВ,
УлусПО пайщиктаах
болумуочунаа.
Хатырык

БИҢИГИ ХАЛАНДААРБЫТ

— Республика Президенин быыбарыгар

диэри — 20 күн

— «Энгиэли» хаһыакка сурутуу түмүктэниэр

диэри — 22 күн

— Саҥа дьылга

диэри — 28 күн

ХААЛЛА

БЫЛААН АҢАРА ДА КЫАЛЛЫБАТА

II Хомуустаах нэһилиэгэр «Үтүө дьыала» программатынан 2001 с. начальнай оскуола көндөйө, баанньык, оҕо саадын таҥас сууһар дьэтиин, арыы онгорор сыабы тутуу, 1 км. усталаах водопровод, 1 км. усталаах электрочаскы ситим (ЛЭП) остуолбаларын бэлэмнээһин былааннарын ылынан үлэни тэрийбиттэрэ.

Ылыныллыбыт соруудахтар чэрчилэринэн начальнай оскуолаба аналлаах, урукку совхоз Буойун учаастагынын сүөсүһүттэрин 4 кв. уопсайдарын көтүрэн киллэрэн начальнай оскуоланы тутан бүтэрэн үлэһэ киллэрдэ. Манна учуутал Д.Д. Олесов бэйэһэ буолан үлэһэттиллэр.

Көтүлүбүт дьэ маһын тизийигэ механизатор П.П. Назаров ДТ-75 маркалаах тракторунан, А.Т. Герасимов погрузчынан үлэһэттиллэр.

Дьаһалта сварщикта А.Н. Габышев П.П. Назаровтыын 700 км. усталаах водопровод ситимин тартылар. Сапгыы үлэһиттэр турбалара суох буолан тохтоотулар. Онон былааны эһил толоруохтот дьэ эрэллээхтэр. Былааннаммат үлэ 50% туолла.

Баанньык тутуутун «Ыппык» баһынай хаһаайыстыбатын баһылыга И.Е. Олесов, «Соболоох» баһынай хаһаайыстыбатын баһылыга К.Н. Протопопов салалталарынан, 10-ча баһынай хаһаайыстыбалара кыттыһан тутуохтаахтар этэ. Чааһынай биридирлэн дьон сүүнэ улахан дьэти 10-ча күн көндөйүүн таһаараллар, онтон II Хомуустаах баһынайдары кыра баанньыгы көмөлөөн тутумматтахтара киһилэр ити тутууга болгомотолорун уурбатахтарын туоһута буолуон сөп.

Бөһүөлэккэ ааспыт саас 250 мас олордуллар былаана (ыаллар, тэрилтэлэр, оскуола) сабалана. Оскуола территориятын олбуоругар анаан күһүн мас кэрдилиннэ. «Үтүө дьыала» 400 м3 тутуу маһа, ол иһигэр күрүө маһа, остуолбата кэрдилиннэ тизлиннэ. «Үүнэр» КП (Н.Д. Олесов) пилорамата саҥа 200 маһы оскуолаба хайытта.

«Үтүө дьыала» былааннаммат үлэ 40% толорулунна.

СОРУК СИТИИЛЛИБЭТЭ

Хатын Арыы нэһилиэгэ улуус киһиттэн чугас уонна үгүс киһилээх-сүөһүлээх, ыччаттардаах нэһилиэккэртэн биридэстэрэ.

Нэһилиэти эдэр, эрчимнээх баһылык Андрей Григорьевич Ноговицын салайар. Хаһыат корреспондента киһиттэн 2001 с. «Үтүө дьыала» туох үлэ-хамнас ытыллыбытын, кимнээх хайдах үлэһэттэрин туһунан ыйыталаста.

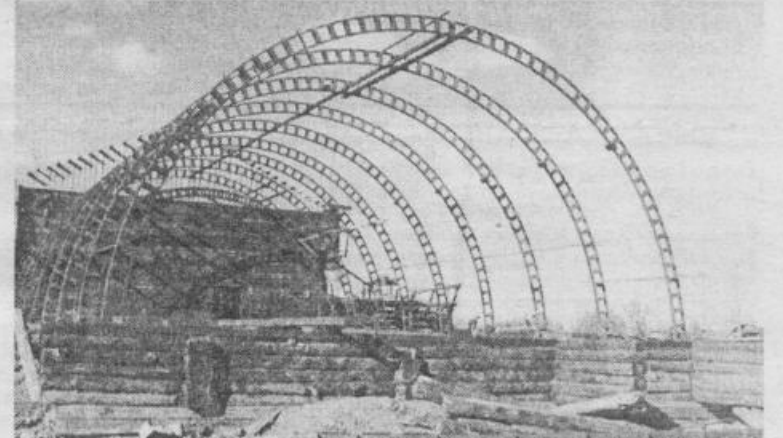
— Республика үрдүнэн нэһилиэтиннээ биһирэбили ылбыт «Үтүө дьыала» общественай патриотическай хамсааһынга быһыл нэһилиэккитигэр туох үлэһэри былааннаабыккыты?

— Нэһилиэк уопсай муньаба сыл устата 7 улахан үлэни ылынан, ону болдооммут кэмгэр бүтэрэр соруудаах үлэни-хамнаһы, суботуньуктары тэрийдибит. «Үтүө дьыала» үлэтин нэһилиэккэ быһаалаан көһүлээн ытыгар комиссия тэриллибитэ. Бастатан

Сахам сирэ XXI-с үйэбэ

туран урукку сылларга бурууһунан көндөйө таһаарыллан баран, үп-харчы суобунан уонунан сылларга кыайан ситэриллибэтэх спортивнай сааланы көтүрэн, кэтэһэр сыһыары тутуллубут подсобнай дьэтиин өрөмүөннээн уонна ситэрэн, түннүгүн-үөлэһин сабан, арочнай спортивнай саала ақылаатыгар турбалары түһэрэн, буорун кутан, ааркаларын туруордубут. Биэр сайынга кырата суох үлэ ытыллына дьэ сыаналыыбыт. Тимир каркастаах уонна

тары тэрийбибит. Аппааныга оҕо саадын тутуутугар «Хаарчаан» оҕо саадын коллектива (сал. А.С. Оконежникова) көмөлөспүтэ. Эргэ хонтуора дьэтиин оҕо саадыгар уларытан онгорууга Н.Е. Чириков биридирдээх үс киһилээх коллектив үлэһиттэр. Оҕо саадын тутуутугар Хатын Арыы ыччата, билигин Дьокуускайга «Копир-техсервис» тэрилтэ генеральнай директора А.Т. Никифоров 10 тыһ. солк. харчынан көмөлөстө. Мас кэрдиитигэр уонна тизийитигэр дизельнай уматык суох буолбутугар, олохтоох «Орион» баһынай хаһаайыстыбата (баһ. Е.И. Маркова) 1 тн. уматыгы чэлчэти-

бүрүөлээх спортивнай сааланы тутууга нэһилиэтиннээ, тэрилтэлэр, хаһаайыстыбалар кытыһыһаллар.

Спортивнай сааланы таһынан Аппааны бөһүөлөгүн иһигэр ууну таһаарар водопровод турбаларын тартыһыны, оскуола остолобуойун, «Хатын Арыы» совхоз урукку хонтуоратын уларытан оҕо саадын дьэтиин онгоруу, социальнай реабилитация училищетыгар сылаас теплицаны, училище уопсайын квартираларга уларытан тутуу, эргэ котельнайы кондитерскай сыаха кубулууту былааннамматтара.

— «Үтүө дьыала» үлэһэтин аан бастаан туохтан саҕалаабыккыты?

— Саас хаар ууллуон иннинэ 300 куб.м. тутуу маһын кэрдибибит. Итинтэн 200 куб.м. дьаһалтаба, 100 куб.м. олохтоох орто оскуолаба анаан пилорамата тизлибитэ. Бэлэмнэммит мас 70 бырыһыана «Үтүө дьыала» баһынай хаһаайыстыбатын ылыныллыбыта. Оскуола маһын «Сайды» баһынай хаһаайыстыбата (баһ. Г.И. Семенов) кэрден тизибитэ. Тутуу маһын бэлэмгэр М.К. Петров, Юрий Иванов сылдыһыттар. Тракторист М.П. Сивцев бэрэбинэни тизибитэ. Ону В.В. Бурнашев пилорамата эрбээбитэ.

— «Үтүө дьыала» үлэтигэр кимнээх көмөнү онгордулар?

— Тимир каркастаах уонна бүрүөлээх арковай спортивнай сааланы тутууга «Үтүө дьыаланы» сүрүннүүр ведомстволар икки ардыларынаабы толорор дирекция (дир. И.В. Бочкарев) Нерюнгри куораттан тимир конструкциялары атылаһан аҕалтаран, наадалаах маһы аһаарыан (мастан ураты) хааччыйан улахан өйөбүлү онордо. Спортивнай саала тутуллар сириин, урукку дьэтиин иһин таһыныраастааһынга суботуньук-

илээхтэс биэрбитэ.

— Быһылгы сыллаабы «Үтүө дьыала» үлэтин былаанын толоруу турууга хайдаһый, үлэ хас бырыһыана туолла?

— Эһиликкэ сылга Аппааныга спортивнай саала, оскуола остолобуойа (баҕар хойутаан кириэ), водопровод тутуулары көһөрүлүннүлэр. Онтон атын былаанга кирибит үлэлэр толорулалларыгар эрэлбитин сүтэрбэттэ. Билигин даҕаны сыл бүтүө биэр ый хаалла. Ити кэмгэ балачча үлэ ытыллынан сөп. Барыллаан аабынан быһылгы үлэ 40-50 бырыһыана толорулунна.

— Инникитин «Үтүө дьыала» чэрчилэринэн туох үлэни былааннаһыгыт?

— Бастатан туран быһыл кыайан бүтэрбэтэх объектарытын ситэрэхпит. Нэһилиэк уопсай муньабагар 2005 сылга дьылы «Үтүө дьыала» үлэһэтин былаанын ылынаахпыт. Ааспыт сылларга күүспүтүн таһынан улахан соруудабы ылынаабыт кизпэттибит. Инникитин ити сыһыабытын туоратыахпыт.

— Андрей Григорьевич, «Үтүө дьыала» программатынан Хатын Арыы нэһилиэгэ балачча элбэх үлэни ыппытын бэлиэтир наада. Быһылгы сааскы халаан уута Граф Бизрегин ылан эһиэхэ үгүс ороскуоту таһаарда. Итини чөлүгэр түһэригэ элбэх үп, тутуу матырыйаала ороскуоттанна, үгүс киһи үлэһэтэ. Ол түмүгэр «Үтүө дьыала» үлэһэрин этэтиннээ бытаарда. Кэлэр сылларга кыаххыт иһинэн былааны ылынан, «Үтүө дьыала» программатынан үлэни-хамнаһы сапгыы ыыттаргыт үлэһит-хамнаскыт ордук таһаарылаах буолуо этэ.

Кэспэти
В. СЫРОМЯТНИКОВ

Саца ааттар

МИРОВОЙ СУДЬУЙА ДИЭН КИМИЙ?

21 №-дээх НАМ УЛУУХУН СУДЕБНАЙ УЧААСТАГА

Республикабыт үрдүнэн барыта 45 мировой судья улаһиир судейнай учаастага тэриллинэ, кинилэртэн бастакылары 2001 сыл ыам ыйыттан үлэлэрин сабалаатылар. 21 №-дээх Нам улууһун судейнай учаастагар мировой судья уланан Григорьев Аркадий Григорьевич ананан алтынны 22 күнүттэн Нам федеральной суутун дьинитигэр үлэлээн эрэр. Кинини көрсөн абыях ыйытыгы эппиэттиригэр көрдөстүм.

Григорьев Аркадий Григорьевич, Нурба улуһунтан төрүттээх, 1974 с. СГУ ФМФ бүтэрэн баран икки сыл Мэнэ-Хангалас улуһугар физика уонна математика учууталынан үлэлээбитэ. 1976 сылтан 2001 сылга диэри СР ИДМ иһинэн тас эриилтэлэри харабыллыыр Управление подразделенияларыгар үлэлээбитэ. Ол курдук, Мирнай улуһугар 9 сыл, Бүлүү улуһун Кыһыл Сырыгар 2 сыл уонна кэнини 9 сыл Дьокуускай кую-

История кэрэһилиринэн мировой судья дуоһунаһа XIV-с үйэҕэ Англияга аан бастаан үөскээбит. Кини тэриллэригэр тус бэйэтэ быһаарыны ылынар бырааптаах уонна олобу-дьаһагы арагаччылыыр суут былааһын быһытынан олохтоммут. Мировой судьялар бытархай холубунай уонна гражданский дьыалалары көрөр буолбуттар уонна тух-ханнык иннинэ, эбээһинэстэрэ да ирдииринэн, сууттаһар өрүттэри эйэлэһиннэрэргэ дуулуһаллар эбит. Ити да иһин бу суут мировой (эйэлэһиннэрэр суолтаба - авт.) диэн ааттаммыт.

Онтон Россияга мировой суут Александр II ыраахтаабы бөрөстүөлгө олоһор кэмигэр 1864 с. суут реформатын кэмигэр тэриллибит уонна 1889 сыл ортотугар диэри үлэлээбит. Мировой суут 1912-1917 сс. эмиз үлэһин сүлдүбүт.

Ити кэмтэн 80 сыл аасытын эрэ кэнниттэн, Россияга ытыллар судейнай реформанан, мировой суут хаттаан сөргүтүллэр. 1998 сыллаахха «Российской Федерацияга мировой судьялар тустарынан» Федеральной сокуон ылыллыбыта. Бу сокуон сүрүн соруунан суут тэрээһинин судургутутан, гражданныр сууту-сокуону дөбөнүк тутталларын хааччыыны буолар. Онтон бийиги республикабытыгар «Мировой судьялар тустарынан» сокуон Ил Түмэнинэн 2000 сыл ыам ыйын 3 күнүгэр ылыллыбыта.

ракка ИДУ үлэлээбитэ. Ол сылдьан Хабаровскайдаабы экономика уонна быраап государственной Академиятын кыһыл дипломуна бүтэрбитэ. Сэттэ сыл столицага тас тэрилтэлэри харабыллыыр отделы салайбыта. Милиция полковнига, кэргэннээх, үс оҕолоох.

— Аркадий Григорьевич, мировой судья ханнык дьыалалары көрөү, тухха сыһаннаах ыйытылары быһаарарый?

— Холубунай буруйу оноруу иһин мунгутаан икки сылтан ордуга суох болдоххо көнгүлү быһыи мизрэтэ туттулар холубунай дьыалалары; — суут бирикээһин биэри, ол аата иһин ирдээһингэ олоһубут үнсүүлэр; — кэргэнниилэр араһар дьы-

— мировой судья бэйэтэ көрбүт күүһүгэр киирбит быһаарыларга сага түгэнэр биллибит дьыалаларын.

— Биһиэхэ киирбит дьыалаларга сэттэ күн иһинэн бэрэбиэркэ ытыллар, ол эрэ кэнниттэн дьыала биэр ыйдаах болдох иһинэн көрүллэр. Оттон кэргэнниилэр араһыларга сайабылыанна киирбит күнүттэн биэр ый аасыт эрэ буоллабына көрүллэр.

— Тиһэбэр, Аркадий Григорьевич, мировой суут аппарата хас үлэһиттээһин биһиннэр эрэ.

— Икки үлэһиттээһин - суут секретара уонна суут суруксута бааллар. Киирбит сайабылыанналары, дьыалалары бастаан суут секретара тутар, олорго туһааннаах докумуоннар толору хомуллубуттарын быһаарар. Итэһэс быһаас баар буоллабына төннөрөр. Холобур, кэргэнниилэр араһыларга эр-ойох буолбутун туоһулуур сибидиэтэлисте дьиннээбэ, оҕолорун төрөөбүттэрин туһунан сибидиэтэлистебэлэрин куоппуйалара, ирдэбил сайабылыанна икки экземплярдыан уонна госпошлинаны төлөөбүтүн бигэргэтэр квитанция. Уопсайынан, секретарь мировой суут дьыалатын-куопулуун сүрүннээһин буолар. Онтон суруксүт сүрүн соруунан көрүлүөхтээх дьыалалары суут мунуһаар бэлэмниир, сууттаһар өрүттэри кытта үлэлэһэр, бортокуоплуур, суут уураабын, быһаарытын тиксэрэр о.д.а. эбээһинэстэрдээх.

К. ОЛЕСОВ. Нам с.

ЭРЭЙДЭЭХ ЭТИГЭС ХАРЧЫБЫТЫН ТӨЛҮҮРҮ МОДЬУЙАБЫТ

Соторутаабыта сага тэриллибит, үүт аһы онгорор «Ас-Үөл» ГУП (дир. М.И. Протопопов) аасыт сайын хаһыатынан, телевидениенэн үүтү тууну уонна харчытын ыйга иккитэ төлөөһүнү рекламалаабыта.

Нэһиликтэр олохтоохторо ордор үүттэрин ГУП приемщиктарыгартан тугарытын барытыгар. Бастаан утаа үүт төлөбүрү тутатына аахсылан испитэ. Сайынгы кэмгэ нэһиликтэр харчыланан, улуус олохтоохтору үүт аһы сөбүгэр сыанаба атырлаһан абырамыттар.

Бу күнүргэ редакцияга Үөдэй олохтоохторуттан сурук киирдэ.

«Сайын устата бэйэбиттэн ордор үүтүтүн «Ас-Үөл» ГУП-ка туттарбылыт. Ол эрэри атырдыа ыйыттан бэттэх сорох дьон тутарбыт үүтүтүн төлөбүрүн күн бүгүнүгэр диэри кыайан ыла илликпэ. «Ас-Үөл» ГУП үлэһиттэриттэн ыйыттаһытына: «Кэлэр нэдиэлэ харчы кэллэбинэ төлүөхпүт», — диэн уоскутан иһэллэр. Нэдиэлэлэр элэннэһэн аһаллар. Онтон харчыбыт суобун курдук суох. Биһиги туттарбыт үүтүтүн иһин кэлиэхтээх харчыны төлүүрү модьуйабыт». Кылгас буолан баран судургу уонна өйдөнүмтүө сурук буолан биэрдэ.

«Энгиэли хаһыат редакцията «Ас-Үөл» ГУП салалтатын кытта сибээстэстэ. Онно директору солбууһааччы Дь.И. Васильев маньыгы эппиэттээтэ:

«Үөдэйгэ сайын устата 70-тан тахса киһи күнүгэ биэр тоннаттан ордук үрүг илгэни биһиэхэ туттарбыта. Биһиги даһаны туттараллар. Биһиги Дьокуускайтан харчы кэллэбинэ эрэ үүтү туттарбыттар иэстэрин төлүүбүт. СР Үбүн министрствота сөп буолар харчыны кэмигэр кыайан ыппакка иэспит элбээтэ. Бу күнүргэ Үөдэй нэһиликтэр харчыны ыппытыт. Ол курдук Таастаах, Түбэ, II Хомустаах нэһиликтэригэр кэлэр харчыны уочаратынан тиздээһинтэ.

Бөдөн тэрилтэ биэр салайааччыта Дьулустан Иванович этиитин үөдэйдэргэ тиздэбит уонна кэлиэхтээх харчыны өссө күүтэргэ сүбэлибит.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

КЫРАЧААННАРГА АНАНАР

ҮӨДЭЙ. Нэһиликтэн үс бөлөбүнэн 70 оҕо сылдьар оҕо саадын сэбиэдистэйэ Е.Г. Неустроева көбүлээһининэн, коллектив турорсуутунан «Үтүө дьыала» программатынан быһыл сааскытан сабалаан 6 x 12 м. иэннээх музыкальнай-спортивнай саала пристройа тутулунна. Бу күнүргэ силгэ ситэн, абыях хонуктан бэттэх оҕолор онно музыкальнай уонна физкультурнай дьарыктарын сабалаатылар.

Аан бастаан пристрой көндөйүн олохтоох «Хоту» КП (очотоосу дир. В.Г. Рожин) тутууга биригээдэтэ таһаарбыта. Биригээһин В.Д. Яковлев салайааччылаах 6 киһилээх коллектив кылгас кэмгэ пристрой көндөйүн өрө аспыта.

— Сайынгы кэмгэ тутуу матырыаала тийбэккэ, от үлэтэ сабалаан абыях кэмгэ тутуу тохтуу сүлдүбүтэ. Онтон А.И. Афанасьев биригээдирдэх Н.П. Габышев, Н.Г. Эверстов, В.Р. Афанасьев пристройу онорон бүтэрэн туттардылар, — диир Е.Г. Неустроева.

Музыкага оҕолору Т.Н. Афанасьева үөрэтэр. Кинилэр эт-хаан өттүнэн М.И. Саввина эрчийэр.

— Саалабытын сууян-сотон, кырааскалаан бүтэрдүбүт. Кизгэ-куоҕа, ырааһа, сырдыга үчүгэйэ бэрт. Кырачааннарбыт уонна төрөппүттэр үөрүүлэрэ урдук. Кыһынгы тымныыга итигэр ситим регистр-турбалара моһуоктаабатахтарына этэнгэ буолар иһинбит диэн эрэллээхпит, — Евдокия Гаврильевна астынан бэлэтиир.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

КИНИ АҺА ОХСУОХХА

ПАРТИЗАН. Нэһилик улууска биэр улахан нэһиликтэртэн биридэстэрэ, 900-тан тахса нэһиликтээх. Бөһүөлүк учаастаабыт баһылыгыгар реабилитационнай киһи аһыллан, бачача уһун кэмгэ кырдыаһастар эмтэнэн абыраннылар. Ону баара киһи юридической өттүнэн быһаарыллыта, үл-харчы өттүнэн өйөөһүнү суох аһыллыбытын доруобуйа харыстабылын министрствота сабарга дьаһайбыт.

Урут мана улуус бары нэһиликтэриттэн сэри, тыыл ветераннара, нэһиликтэр ытык дьонноро, кыаммат

УЛУУС НЭҢИЛИКТЭРИГЭР

кырдыаһастара, ыарыһахтара кэлэн эмтэнэн, сыһанан, күүстэригэр күүс эбинэн бараллара олус үчүгэй этэ. Балыһабы аны дьон күнүһүн эрэ эмтэнэллэр.

Ангардас Партизан нэһиликтэргэ 30-тан тахса сэри, тыыл ветераннара, 30-тан тахса инбэлиттэр уонна элбэх кырдыаһастар, кыамматтар олоһолор.

Онон сэри, тыыл ветераннара, кыаммат кырдыаһастар дьоннор, Партизаннаабы учаастаабыт баһылыга иһигэр сытан эмтэнэр баһылыга оноролоругар көрдөһөллөр.

Манна фельдшердэр Мартынова А.П., Третьякова Е.Н. уонна медсестралар Яковлева Раиса, Петрова Раиса, Мордосова Саргылана курдук үчүгэй специалистар ыарыһахтар махталларын ыппаллар. Соловьева Наташа олохтоох аптеканы салайар. Кини аптекагыгар киһи наадырар араас эмтэрэ куруутун баар буолаллар.

Сайын баһылыга таһыгар теплица обурусу үүнэрэн ыарыһахтарга ситэллэр. Балыһа олбуора олус ыраас, уурбут-туппут курдук. Олбуор иһигэр күөх үүнээһини, маһы опордолор, сибэккилэри үүнэрэллэр. Онон биһиги итэһэспит диэн врачтыт эрэ суох. Кини баһылыга кылаабынай врачтыт В.В. Макарова булан ыттаргытыгар көрдөһөбүт.

Быйыл сайын баһылыга капиталнайдык өрөмүөннэнэ. Балыһа иһэ барыта обшывкалланна, кырааскалаанна. Врач олоһор арболитовой дыңэтэ бэлэмнэнэ. Дуус, сага куукуна пристройдара, ичигэс туалет онорулунулар. Онон үлэһиттэр бары усулуобуйа баар буолла.

Виктор КОЛЕСОВ.

ТҮӨЛБЭЛЭР СЭРГЭХТЭР

II ХОМУСТААХ. Түөлбэлэр сыллаабы үлэлэрин түмүктэрэ чугаһата. Былааннамыт үлэлэртэн хаалбыт 2 күрэх быйдыһылаах улахан мероприятиеттан «Ial экономика (2001 с.) Ас-Үөл-2001» дьаарбанга быһыстапка буолан ааста. Тыа ыала туркутаах буолуута бэйэттэн тутулуктаабын таба өйдөөн, II Хомустаах дьонно-сэргэтэ үлэһэ-хамнаска ылсан сыллаах

бэйэ онорон таһаарар дохуота үрдээн иһэрин быһыстапка көрдөрдө. Бэйэ кыаһын көрүнэн б номинацияга киирсэн биригээтэр хаһаайттарын булдулар. Ол курдук обуруот аһын кэнсирбэлээһингэ Протопопова Варвара Ивановна, эмтээх оту хомууга Лазарева Вера Дмитриевна, үүт аска Ширяева Матрена Николаевна, кыраһыабай тизгэнгэ Протопопова Саргылана Саввина, байылыат дьиз кэргэнгэ эгил-тэгил киирсэн Юшков А.И. уонна Ширяев Н.П. дьиз кэргэтэрин ааттара ааттаннылар. Манна ордук Анна Васильевна Габышева начальниктаах «Саһарба» түөлбө ыаллара бары номинацияга кыттан түмсүүлэхтэрин көрдөрдүлэр. Дьаарбанканы ааһан суоттаан, илээн-сабалаан дьаһалта солбууһааччыта Габышева Галина Федоровна ытта. Инникитин даһаны маньык дьаарбанкалар сылын аайы ыһытталлара үтүө үгэскэ кубулуйаллара наада.

Аны бүтэһик «Тунса тур Торуюу» диэн ырыа фестивала үлэтин сабалаата. Бастагы Захарова Раиса Романовна салайар «Суһум» түөлбө концерта суолу аста. Жюри түөлбө сыллаабы үлэтин отчуотун, ырыатын-тойугун ирдэниллэр. Бары усулуобуйатын көрөн хайа түөлбө сыллаабы үлэтигэр үчүгэй көрдөрүүлээһин кыайылаахтарга анал биригээтири Сага дьыл кизгэ туттаргыта.

Л.Е. ПЕСТРЯКОВА, культура дьэтин методига

САЙЫН АХТЫЛБАНА

ХАМАБАТТА. Сэттиннь саһагыгар саха-француз оскуолатын оҕолоро сайынгы сыһаналларыгар аналлаах бизчэр ыһыттылар.

Ол кизгэ оҕолор кэпсээннэригэр, хаартыскаларын, онорбут планшеттарыттан, үлэлэрин түмүгүттэн көрдөхтө, олус туһалаах сайын аасыт эбит. Ол курдук Романова Любомира (11 кыл.), Евсеев Виталий (9 кыл.), Неустроева Лина (10 кыл.) «Лингва» бодорууу кинигэр сылдыһыт оҕолор ааттарыттан француз тылын хайдах диригэтэн үөрэппиттэрин кэпсээтилэр. Республика атын улуустарын, өссө Бельгия оҕолорун кытта доһордоспуттар, биригэ оонньообуттар, ду-

оһуйа сыһанаммыттар. II Хомустаах кэрэ айылгытын, Суотту музейын сөбө көрбүттэр. Түмүгэр Кини быйылгы президентигэр Петрова Екатерина Матвеевнага, учууталларыгар, үлэһиттэригэр махтаналларын эттилэр.

Оскуолабытыгар «Кэнгэмэ» экспедиция хаһыс да сылын үлэһиир. Биология учуутала Азалия Ивановна Петрова экспедиция оҕолору химия, география, биология уонна гидрология хайыскаларынан үлэлээбиттэрин биһиннэрдэ. Жирков Миша, Семенов Ваня, Москвитина Айыына (8 кыл.), Назаров Саша, Касьянов Ганя (10 кыл.), Макитова Стеша (11 кыл.) бу хайыскаларын чинчийэр үлэ суурья сылдыһаларын олус интэригэһиндэ кэпсээтилэр.

Дьокуускай куоракка «Кэскил» лаабырга «Радуга» үгүкү коллективттан сэттэ оҕо үөрэммит. Ол туһунан 5 кыл. үөрэнээччилэр Степанова Наташа, Бурнашева Сардаана биһиннэрдилэр. Кинилэр спортивнай баһынай үгүкү сага көрүнүгүн үөрэппиттэр, «Туймаада» стадионна ыһыттыбыт ууга барыт нэһиликтэртэн кэлбит оҕолорго аналлаах улахан мероприятие кыттыбыттар. Уччууталлара Любовь Алексеевна Андросова оҕолор сайын устата сайдыбыттарын бэлэтиэбит.

Хамабааттаах хаһыс да сылын «Эргон» лаабыр үлэһиир. Быйыл онно Бурнашева Сааскылана (5 кыл.) сылдьан нэһилик кестүүтэ тупсарын туһугар астына үлэлээбит.

Оҕолорбут омук сиригэр кытта тийэ сылдыһыттар. 8 кыл. үөрэнээччигэ, музыкальнай оскуола уруһуй кылаһын ыһыттылар Семенова Лера республика улуустарыттан сылдьар уруһуйдуу оҕолору кытта Кытай народнай республикагыгар баран Пекингэ Норуоттары икки ардыларынаабы колледжга үөрэммит. Кытай норуотун улуу тутуулары сөбө-махтайа көрбүт. Атын омук оҕолорун кытта бодоруспут. Онон француз тылын биһирим туһалаата диір. Үөрэһин түмүгэр сертификат ылбытын көрдөрдө.

Ефимова Мичийэ (8 кыл.) Швецыга, Пинникова Наташа (6 кыл.) Кытайга путевканы баран сири-дойдуну көрөн, дуоһуйа сыһанан кэлбиттэр.

Жанна КОНСТАНТИНОВА, 5 кыл. үөрэнээччигэ

АБЫРАЛЛААХ ҮЛЭНИТ

ТҮБЭ. Сивцева Татьяна Яковлевна продаһынан үлэтин сабалаабыта сыл буолла. Кини үлэһиттэн маһаһын иһэ-таһа бэрээдэктэнэ, урут олус кыраас маһаһын биһиги кэнэбэиккэ, сырдыааһыкка дьылы буолла. Итин этэлэр хаһаайка үчүгэй буоллабына тух барыта тупсар, кизрэкэйэр диэн. Татьяна кииригиттэн таһаһаһы быспакка мэлдьи аһа турар, прилавка хотойорунан араас бородуукта, табаар мэлдьи баар. Урут наар коммерсаннарга сүүрэр бэйэбит аны маһаһынтан барытын атырлаһабыт. Оскуола оҕолоругар ырааппакка араас табаары мантан ылабын, сыаната да себүгэр. Эске киһи аһалбата буоллар барыаха-кэлиэххэ наада, онно проезд харчытын хантан ылабын, бу ыарахан кэмгэ.

Татьяна Яковлевна сайын да, кыһын да буоллун хайаан да баран таһаһаһы аһалар. Онон барытыгар бэйэтэ транспорт булар. Дьахтар кизгэ сайын биэрээккэ хонор да түбэлтэтэ баар бу куйааска, ардахха, бырдахха. Манан устэ киһи мунгурдаммат, араас электротабары, таһаһы-сабы аһалан нэһиликтээх махталын ыһан ыйар.

Кини дьиз кэргэн тутаах кинитэ. Элбэх сиэннээх, сүөһүлээх-аһаах. Ону барытын бэрийээххэ-көрүүкхэ наада. Ол быһыгар нэһиликтээх буолар мероприятие актыбынайдык кыттар. Олус үчүгэй куластаах, көр-нар, уус тыллаах, мэлдьи үөрэ-көтө, ооньуу-кулэ сылдьар майгылаах. Быйыл саас дьиз кэргэнгэ конкурс буолубута. Оно Татьяна Яковлевна дьиз кэргэнэ I миэстэни ылбыта.

Кэргэнэ Сивцев Егор Егорович нэһилик биэр тутаах кинитэ. Тухоха барытыгар дьобурдаах, тугу барытын онгорор. Кини сатаабата дьиз суох. Нэһиликтээх буолар араас мероприятиеларга, концерттарга актыбынайдык кыттыаччы. Кинитэ суох тух да буолбатын кэриэтэ. Олохтоох телестудияга эмиз үлэһиир. Кини устубат кассеталарын олохтоохтор сөбүлээн көрөллөр. Онон мин баһарым этэ бу дьиз кэргэнгэ дьолоу-соргуну, үлэлэригэр өссө улахан ситиһилэри. Өссө да нэһиликтэ дьонун махталын ыла турун!

В. ВИНУКОВА, үлэ ветерана

СҮРЭБИН СЫЛААҤА - КЫРАЧААННАРГА

Сыл - хонук... Номнуо үйэ ангара ааҥа оубастаба. Бу күннэргэ бииги убаастыыр салайааччыбыт Евдокия Гаврильевна Неустроева үйэ ангардаах үбүлүөйүн үөрэ-көтө бэлиэтир.

Кини кэрэ айылҕалаах, үйгү-быйаҥ сирдээх, үлэһит дьон-нордоох Үөдэйгэ төрөөбүтэ. Ийэтэ Екатерина Кирилловна, аҕата Гаврил Семенович Кычкиннар саастарын тухары үлэт-тэн илиилэрин араарбатах дьон этилэр.

Евдокия Гаврильевна ийэтэ 12-тэ оҕоломмуттан 2 кыыс ордон хаалбыта. Былыр оҕо өлүүлээх ыаллар абааһыттан ханарытан оҕолорун хос-хос биир аатынан ааттыыллар. Ол да иһин Кычкиннарга кыргытара Улахан, Ачыгыһы Дууньыалар.

Кыра Дууньыа оҕо эрдэбиттэн сытыы-хотуу, турбут-олорбут кыысчаан этэ. Оскуола киириэбиттэн аҕатын норуот ырыаһытын Хабыанна Хабырыыс курдук ыллырын сөбүлүүр, уус-уран самодеятельность актыыбынай кыттааччыта этэ. Орто оскуоланы Бэр-дьюгэстээххэ бүтэрэн баран Дьокуускай куоракка ЯПУ-2 үөрэнэн иитээччи идэтин баһылаан күн бүгүнүгэр дылы үлэли сылдьар.

Детсад үлэтигэр уһуйбут наставниктарынан Л.И. Ядрееваны, А.А. Парфенованы, Е.И. Хабарованы уо.д.а. астынан ахтар.

1983-1989 сс. сельсовет секретарынан, кулууп директорунан үлэлээбитэ. Кини үтүө суобастаахтык үлэлээн дьон итэҕэли ылбыта. Кулууп директорунан үлэлиир сылыгар, культурнай үлэ биллэрдик сэргэхсийбитэ. Сыл түмүгүнэн кулууп үлэтэ улууска I м. ылбыта.

1989 с. уонтан тахса сыл Үөдэй детсадыгар сэйбиздэссэйдир. Евдокия Гаврильевна салайар коллектива улууска бастакылар кээкэлэригэр киирсэр. Ол курдук улууска ытыллар күрэхтэһиллэргэ, мероприятияларга кээкэ ситиһиллэрдээх кытталлар. Быйыл бэлэмнэни бөлөҕүн оҕолору республиканскай «Дьибэ-дээбэ» конкурска кыттан дипломант аатын ыллылар. Кизн билиилээхкөрүүлээх, олоххо оһытаах салайааччы концепциянан программа онорбута, онон үлэли сылдьабыт. Детсад коллектива төрөппүтү кытта ыкса сибээстээхтик художественнай-эстетическэй хайысханы ылынан үлэлээн эрэр. Үтүө дьыаланан спортивнай саала, балаҕан-музей бүтэн үлэбэ киирдилэр.

Евдокия Гаврильевна үлэтигэр ирдэбиллээх, саҥа сүүрээһини киллэрэр, бэйэтин идэтин толору баһылаабыт кизн билиилээх специалист. Үлэһиттэри-

гэр болҕомтолоох, сүбэли-амалыы сылдьар, билиилэрин үрдэттэрэр, кэтэхтэн үөрэнэлэригэр усулуобуйа тэрийэр.

Ол курдук кини сүбэтинэн 5 үлэһит орто, 2 үлэһит үрдүк үөрэби бүтэрдилэр. Быйылгы үөрэх дьылыгар 3 үлэһит орто, 4 үлэһит үрдүк үөрэххэ үөрэ-нэр.

Эдэр эрдэбиттэн араас общественнай үлэлэргэ үлэлээтэ: дьахтар сэбиэтигэр, общ. совекка, кулууп сэбиэтигэр, төрөппүт комитетигэр.

Хас да сыл устата «Ленин суола» хаһыат общ. корреспондента, билигин да кыраалаан суруйар. Хас да төгүл нэһилиэк сэбиэтин, 1997-2000 сс. улуус муннаабын депутатынан талыллан норуот итэҕэлин ылан үлэлээбитэ.

Билигин үлэтин таһынан соц. комиссия председателинэн талылыбыта, инблизиттэр обществоларыгар көмөлөһөр. Маны таһынан нэһилиэгэр «Сыккыс» литературнай куруһуок чилиэнэ, кини айбыт хоһооноро оҕо, улахан дьонго тийимтиилэр.

Евдокия Гаврильевна өссө биир таптыыр дьарыктаах. Ол нэһилиэгэр, улууска, куоракка тийэ ыгырыыга сылдьар тамада. Быйыл 100-с ыалын тамадалаата, ол курдук кини уус-уран, хомоҕой тыллаах-өстөөх күүтүүлээх ыалдыт.

Ус оҕо күн күбэй ийэтэ, 4 сизн тапталлаах эбээтэ үлэ үөһүгэр инники сылдьар. Евдокия Гаврильевна түбүктээх үлэтэ правительство, үөрэх министрствотун, улуус, үөрэх управлениетин, культура отделын грамоталарынан, дипломнарынан бэлиэтэммитэ, СР үөрэҕин туйгуна.

Түгэнинэн туһанан бииги салайааччыбытыгар Евдокия Гаврильевнага чэгизн-чэбдик доруобуйаны, дьиз кэргэттэригэр бары үчүгэйи, өссө үрдүк ситиһилээх үлэни-хамнаһы баҕарабыт.

М. ЗЫРЯНОВА, Үөдэй детсадын профкома, председателэ

Уус-Алдан улууһун Хоро нэһилиэгэр Дмитрий Иванович Гуляев диэн ытыктанар кырдыбаас аҕа киһи олон аастыта. Кини кэргэнэ эдэр сааһыгар ыалдыан өлбүтүн кэннэ, соботобун 11 оҕону итэн аһатан, үлэһит, ыал онортоон, дьиз кэргэнгэ аҕа оруола, аҕа тыла, сүбэтэ, холобура оҕону итингэ улахан күүс буоларын көрдөрбүтэ. Гуляевтар сэттис оҕонор төрөөбүт уолларыгар Феофан диэн дыкты ааты биэрбиттэрэ.

Учуутал. Бу тылы кытта кэрэ кэм - оҕо сааһыг көстөн кэлэр. Феофан Дмитриевич үөрэммит сылларын кытта Хомустаах орто оскуолатыгар билигэ уһуйбут, олоххо суолун буларга көмөлөспүт, кыабын-добурун аспыт күндү учууталларын А.Я. Семенованы, С.Н. Тимофеевы, А.Г. Ядрихинскааны, И.Г. Харлампьевы, С.К. Эверстовы махтанан ахтар.

1975 с. Партизан 8 кылаастаах оскуолатыгар саҥа ыал буолбут, СГУ математическай факультетыгар кэтэхтэн үөрэнэр Феофан Дмитриевич пионер баһаатайынан уонна үлэ уругун учууталынан ананан кэлбитигэр эдэр учууталлар үөрүүнэн көрсөбүппүт. Онтон саҕаламмыта учуутал түбүктээх, дьаныардаах, эппизтээх үлэтэ. Икки сүл баһаатайынан үлэлээбит кэмигэр пионерскай дружинабыт үчүгэй үлэлээһинэн, правофланговай ааты ылбыта, кини «Молодой гвардеец пятилетки» диэн знагынан бэлиэтэммитэ. Бу эдэр учуутал оҕону кытта үлэлиир баҕалаабын, дьобурдаабын, инники кээкэлээһин туһулаабыта. 1977 сыллаахха математика курдук уустук предмети үөрэттигэ көспүтэ. Эдэр киһи оскуола бары үлэтигэр, нэһилиэк комсомольскай тэрип-тэтигэр, общественной олобор актыыбынай кыттааччы буолан, учуутал, киһи, үлэһит быһыытынан эриллэн-мускуллан билигин Партизан нэһилиэгин биир убаастанар салайааччыта буола үүннэ. Ол курдук 9 сыл Партизан оскуолатын профкомун председателинэн, 2 сыл завуһунан, 14 сыл директорунан үлэлээтэ, билигин Партизан нэһилиэгин баһылыга.

Оскуолаба 25 сыл үлэлээбиттэн 3 сыл Уус-Алдан улууһун Майбаас орто оскуолатыгар директордаабыта. Манна оскуола материалнай-техникескэй базатын тупсарбыта, ол курдук учебнай мастарскай туптарбыта, саҥа МТЗ-82 тракторы аҕалбыта, мань тэгэ, байыаннай-патриотическай, спортивнай, эстетическэй итинни күүскэ туруорбута. Феофан Дмитриевич ыччаты үөрэттигэ-ииттигэ элбэх туһалаабы, кэскиллээҕи онордо диэн үлэлээннээхтэрэ кизн тутта сыаналыыбыт.

Партизан оскуолатыгар кини манньк сүрүн хайысхаларынан үлэни ыыппыта:

— Аҕыс кылаастаах оскуоланы орто оскуолаба кубулуппуга. Кизээни оскуола филиалын үлэлэтэн, үгүс ыччат орто оскуоланы бүтэрэн, салгы үөрэнэн идэ ылалларыгар көмөлөспүтэ.

— Оскуола материалнай-техникескэй базатын тупсарбыта: спортивнай сааланы, алын кылаастар үөрэнэр корпустарын туттарбыта, икки квартиралара дьизини толору хаччыллылаах остолобуойга уларытан онорторбута. Компьютернай кылааһы тэрийбитэ, «МТЗ-82» тракторы, УАЗ, «ГАЗ-53» массыналары туруорсан ылары ситиспитэ.

— Начальной кылаастарга үөрэтинни тупсарар сыалтан - предметинэн үөрэтинни, омук тылын билиһиннэрини, үөрэти хаачыстыбатын болҕомто киинигэр туруорууну киллэрбитэ.

— Учуутал үлэлиир усулуобуйатын тэрийэн, үрдүк үөрэххэ кэтэхтэн үөрэтинни олоххо киллэрбитэ. Учуутал үлэтин сөпкө сыаналааһын түмүгэр коллективка 3 ыстаарскай учуутал, 1 Российскай Федерация, 3 Саха Республикатын норуотун үөрэтириитин туйгуннара баар буолбуттара.

— Учуутал-төрөппүт-оҕо биригэ үлэлиилэрин ситиспитэ. Үөрэнээччи билигэ тардыһарын үрдэтииттэн оскуола кэнниттэн салгы үөрэнэргэ сыаллаах бэлэмнээһин кээкэ ситиһиллэри аҕалла. Ол курдук Лена Ким, Яна Горохова оскуоланы үрүн көмүс мэтээлинэн бүтэриилэрэ, предметнай олим-

ҮЛЭ ДЬОБУРУ АРЫЙАР

пидаларга үөрэнээччи I-III миэстэлэри ылыыта, кэнники сылларга выпускниктар үрдүк үөрэххэ хото кириилэрэ оскуола историйин байытта.

— Үөрэнээччи бэйэни салайыныыта тэрилиннэ. — Оҕо дьобурун сайыннарар сыалтан спортивнай, музыкальнай оскуола филиаллара аһыллан үлэлиилэр. Оҕолор күрэхтэһиллэргэ, прикладной искусство быыстапкаларыгар, ырыа-үгүкүү араас конкурстарыгар өрүү бириистээх миэстэбэ сылдьаллар.

— Оҕону үлэнэн иити сүдү суолталаабын өйдөөн, үлэ уонна сынньалан лаабырдарын тэрийэн үлэлэти олоххо киирдэ, сайлыкка 5 га сири ылан, 3 саҥа дьизини туттаран иккис лаабыр базатын оноруу саҕаланна.

Дьону-сэргэни түмэр, үлэни сатаан тэрийэр ураты дьобурунунан, кэнчээри ыччаппыт, кэскилбит иннэ диэн кизн далааһыннаахтык үлэлээн-хамсаан кэллэ. Кини үйэ чизпэрэ биригэ үлэлээбит коллегаларыгар махтала улахан. Маны тэгэ кылгас кэмгэ Партизан оскуолатыгар чабылхайдык үлэлээн аспыт биир идэлээхтэринэн, доботторунан Саха Республикатын үтүөлээх учуутала Н.М. Иванованан, норуот үөрэтириитин туйгуннара В.М. Абрамовынан, А.А. уонна В.И. Ершовтарынан, педагогическай наука доктора Е.М. Поликарпованан, В.П. Скрыбинанан кизн туттар, В.К. Баишев туһунан сырдык өйдөбүлүнэн ахтар.

Биллэрин курдук, салайааччы үлэтэ араас өрүттээх, үгүс түбүктээх, 25 сыл устата төһөлөөх күннээби үлэ мөккүөрэ, оскуола үөрэтэр-айар суолун булуу, үөрэтин саҥа ньымаларын олоххо киллэри курдук үлэлэр ытыгылыбыттарга буолуой?

Феофан Дмитриевич оскуоланы салайар үлэтигэр сөптөөх ыйыыны-кэрдини, сүбэни-аманы биэрбит, ирдэбили туруорбут, уһуйбут, амарахтык сыһыаннаспыт үөрэх салаатын сэбидиссэйдэригэр И.С. Гаврильева, Н.С. Сивцева, Н.Г. Дьячковская, өр сылларга биригэ үлэлээбит улуус оскуолаларын директордарыгар В.Н.

Половка, А.И. Барашковка, П.Р. Михайловка, Г.Ф. Габышева, А.П. Попова истинник махтанар.

Кини олобун орто омуурбаныгар тийэн кэлэн олонор «Дьонго үтүөнү онорор киһи дьоллоох буолар» диэн Көбүгө өһүн хоһоонугар илэ итэбэйэр. Кини үс оҕолоох дьиз кэргэн аҕата, икки уол оҕо эһэтэ. Кэргэнэ Вера Николаевна 27 сыл оҕолору искусство быыстапкаларыгар, ырыа-үгүкүү араас конкурстарыгар өрүү бириистээх миэстэбэ сылдьаллар.

— Оҕону үлэнэн иити сүдү суолталаабын өйдөөн, үлэ уонна сынньалан лаабырдарын тэрийэн үлэлэти олоххо киирдэ, сайлыкка 5 га сири ылан, 3 саҥа дьизини туттаран иккис лаабыр базатын оноруу саҕаланна.

Дьону-сэргэни түмэр, үлэни сатаан тэрийэр ураты дьобурунунан, кэнчээри ыччаппыт, кэскилбит иннэ диэн кизн далааһыннаахтык үлэлээн-хамсаан кэллэ. Кини үйэ чизпэрэ биригэ үлэлээбит коллегаларыгар махтала улахан. Маны тэгэ кылгас кэмгэ Партизан оскуолатыгар чабылхайдык үлэлээн аспыт биир идэлээхтэринэн, доботторунан Саха Республикатын үтүөлээх учуутала Н.М. Иванованан, норуот үөрэтириитин туйгуннара В.М. Абрамовынан, А.А. уонна В.И. Ершовтарынан, педагогическай наука доктора Е.М. Поликарпованан, В.П. Скрыбинанан кизн туттар, В.К. Баишев туһунан сырдык өйдөбүлүнэн ахтар.

Биллэрин курдук, салайааччы үлэтэ араас өрүттээх, үгүс түбүктээх, 25 сыл устата төһөлөөх күннээби үлэ мөккүөрэ, оскуола үөрэтэр-айар суолун булуу, үөрэтин саҥа ньымаларын олоххо киллэри курдук үлэлэр ытыгылыбыттарга буолуой?

Феофан Дмитриевич оскуоланы салайар үлэтигэр сөптөөх ыйыыны-кэрдини, сүбэни-аманы биэрбит, ирдэбили туруорбут, уһуйбут, амарахтык сыһыаннаспыт үөрэх салаатын сэбидиссэйдэригэр И.С. Гаврильева, Н.С. Сивцева, Н.Г. Дьячковская, өр сылларга биригэ үлэлээбит улуус оскуолаларын директордарыгар В.Н.

А. ПОПОВА, 1 №-дээх Нам орто политоскуолатын завуһа, РФ үөрэтириитин туйгуна

Саха Республикатын норуотун үөрэтириитин туйгуна, педагогическай үлэ ветерана, үлэлээбит сылларын тухары нэһилиэгэр оскуола саҥа дьизини туруорсар уонна олоххо киллэрдэрбин диэн баҕа санаалаах үлэ үөһүгэр сылдьар. Феофан Дмитриевичи табаарыстарын аатыттан үйэ ангардаах үбүлүөйүн күнүнэн эбэрдэ-лээн туран, сылайары билбэт сыралаах үлэтинэн, олобун холобурунан, Партизан үлэһит дьонун-сэргэтин, ыччатын инники сайдыыга көбүлээн, саҥа аһаммыт уустук үлэбэр ылысыбыт дьыалан ыпсан истин, олоххор өрүү дабааны үөрүү-көтүү аргыстастын диэн алгысыбыт.

А. ПОПОВА, 1 №-дээх Нам орто политоскуолатын завуһа, РФ үөрэтириитин туйгуна

Биир темаба икки сурук

БАҤААРГА КЭМЧИЛИИР ЭЧИ СҮРҮН!

Саха Республикатын правительствота 1995 сыллаахха 3-түү тыһ. ахсааннаах нэһиликтэргэ баһаарынай чаастары тэрийэр туһунан уураах таһаарбыта. Ырыһынак ыар тыһынын тулуйбака ыйылыбыт хаһаайыстыбалар, нэһилик олобор тэрилтэлэр, оскуолалар, детсадтар, дьон-сэргэ баһаартан көмүскэнэр кыаба суобунан, государство баһыин-дуолун баһаартан харыстыыр сыалтан ОГПС начальнига И.Е. Готовцев маньк баһаарынай чаастары улуустарынан тэрийиигэ сүүрбүтэ-көппүтэ.

Намнааһы ОГПС-18 начальнига А.И. Гаврильев Партизан, Үөдэй, I Хомустаах нэһиликтэрин хабан I Хомустаахха киирэнэн 1995 с. атырдьах ыйын 17 күнүттэн 7 киһилээх «ПЧ-64» чааһы үлэбэ туруорбута. Оччолорго улуус, нэһилик дьаһалталарын баһылыктара мань өйөөбүттэрэ. Үлэһиттэр хамнастарын управление, оттон дьизэнэн-уотунан, ол итинтинэн, уматыгынан, ГАЗ-66 баһаарынай массынанан улуус дьаһалтата хааччыыахтааба баһаарылыбыта. ОГПС начальнига И.Е. Готовцев былырынын уурайыар дьизини сирдэригэр улахан хормоньулаах, киһи өлүүлээх баһаардар тахсалларын бохсор сыалтан бэйэтинэн кэлэн бэрэ-бизрэлээн барара.

Кини уурайыабыттан нэһиликтэргэ баһаарынай чаастар үлэлэрин тохтотор туһунан б.дь. олунньу 16 күнүгэр 49 №-дээх, оттон сэттинни 6 күнүгэр 496 №-дээх бирикээстэр тириллэн тахсаллар, онон бииги атын үлэни көрдүү барыахтаахпынын туһунан икки хос уведомление биэрдиэр. Манна этиллэринэн 2002 сыл тохсуньу 6 күнүгэр дьизини үлэлээн баран күргүмүнэн уурайыахтаахпыт.

Сурах хоту баһаарынайдар уурайдылар, аны суохтар, баһаар табыстабына көмөбө ыгырыахтара суоба диэнтэн олохтоох телеканалынан тохсуньу ый 6 дьизини баарбыт, баһаары умулларарга бэлэммит диэн биллэрдибит.

I Хомустаахха, Көбөкөнтө баһаарынай чаастар тохтуур түбэлтэлэригэр 19 киһи үлэтэ суох хаалар, оттон улуус хаһыатыгар быйыл 30 киһинээх үлэ саҥа миэстэтэ тахсыбыт диэн сүрүлүбүт-тааба. Бииги чаасып 6 сылтан ордук үлэлээн кэлбит кэмизгэр улахан хормоньу, идээн тахсыахтаабын тохтоптут түгэнирбит элбэх. Ол курдук баһаартан сэрэтэр үлэбитин дьон-сэргэ ылынар, баһаарынай массына ыксалга хойутаабакка кэлэрин бэлиэтээн дьон-сэргэ махтанар. Ону баара 600 солк. акылааттаах 7 үлэһит хамнаһа республика бюджетигэр улахан адаба буолбут үһү.

Улуустар, республика тойотторун ыйдаабы хамнастара 15-70 тыһ. солк. тийэрин хаһыаттарга суруйаллар. Быйыбарга хайалара кыйан, хамаандатын хан атыар дьизини бииги кыһалыбытыгар ким да кыһаныа суох бадахтаах.

Хааһынаба харчы суобунан сарбыллар баһаарынай чаастар үлэлэрэ таһаар көмөтүнэн баһаар буолбатыгар, дьон-сэргэ этэнгэ олоороругар баҕарарбыт эрэ хаалла. Ону сэргэ улуус дьаһалтатын эппизтээх үлэһиттэрэ бу суруйулпуну сонурбаан аабыахтара дьин санаабатарбын даҕаны «тэрийиilibити тизэр көтөр, быһааччыны быһан ылан бырабар» санаалара эчи суох ини диэнтэн суруйдум.

К. ЕРЕМЕЕВ, ПЧ-64 профилактикаба инструктора. I Хомустаах

САҤЫЛ САҢАЛААБАТ САРБЫЙЫ

Эмиэ саргылаах Сахабыт сирин күн күбэй улууһун күлүбүрэ-

А. НОВГОРДОВ

СААХЫМАТ

20 СЫЛЫ АНААРАН КӨРДӨХХӨ

1981 сыл күһүнүгэр Намга оҕо спортивнай оскуолатын саахымакка салаата аһыллыбыта. Мин очолорго Горнайга оскуола директордаан баран сельсовет председателинэн үлэтирим. Үөрэх министрствотын сөбүлэһитинэн уонна Намнаабы үөрэх салаатын ыгырыгытын ыстаарэй тренеринэн кэлбитим. Бу кэлиим төрүттэрдээх этилэр. Бастакытын, инньэ 1955 сыллаахтан Намы кытта ыкса сибээстээх этим. Улуу Сыйыһыга кулууп сэмбэйдиссийинэн үлэли сылдыан Салбан, Таастаах ыччаттарын кытта ыкса сибээстээдим, хардары-таары ыһахтыырбыт. Намга да кириэн тахсарым. Иккиһинэн, Намга баар-суох биригэ төрөөбүт эдийиим Фекла Ивановна Рожина ололордо. Кырдьар сааспар биригэ өйөһөн ололор баалаарым. Үсүһүнэн, өрүстээх сиргэ (Сунтаарга) төрөөбүт буоламмын өрүс диэки курдары таттарарым.

Спортивнай оскуола аһыллыбыттан оҕолору саахымакка системалаахтык үөрэтии сабадаммыта.

Бу иннинэ М.К. Афанасьев «Урожай» ДСО тренеринэн үлэли сылдыан баран дыарыктыыр хос көстүбүккэ саахыматын салаасканан соһон үлэли сатаан баран лесопуунга кочегарды барыта түөрт сыл буолбут этэ. Уруккуттан билсэр уонна иккиэн да тренердэбит опьттаах буоламмын олус таһаарылаахтык үлэлээбипит. Уонтан тахса сыллар усталарыгар республика күрэхтэһиилэригэр иннибитин кириэх да бизрэтэхпит. Республика үөрэнээччилэрин хамаанданан күрэхтэһиилэригэр 12-тэ бастаабыппыт. Уонунан үөрэнээччилэригэр республика чемпионнарынан буолбуттара: Вася Матвеев, Галя Эверстова, Гуйаара Гоголева, Максим Попов, Виринея Кутукова, Коля Алексеев, Эдик Иванов, Степа уонна Толя Васильевтар, Саргылаан Харитонов, Гриша Фролов, Саша Ушницкая, Олег Калугин, Дима Иванов, Коля Фомин, Айсен Касьянов, Лена Кычкина, Люда Калинова уо.д.а.

Биһиги оскуолабыттан б маастарга кандидаттар итиллэн табыстылар: Максим Попов, Виринея Кутукова, Василий Матвеев, Галина Эверстова, Иннокентий Сивцев, Александр Егоров. Үс итиллээччибит улахан дьонго республика чемпионнара буолбуттара: Максим Попов - 2 төгүл, Виринея Кутукова - элбэхтик, Галина Эверстова - 3 төгүл. Икки үөрэнээччибит улахан дьонго Россияга тыа сирин саахыматчыттарын кыйыһылаахтарынан буолбуттара: Максим Попов - 1994 с. Московскай уобалас Одиново куоратыгар, Виринея Кутукова - 1992 с. Иркутскай куоракка 1996 с. Дьоккуускайга ытыллыбыт «Азия оҕолоро» диэн аан дойдуну спортивнай оонньууларыгар Лена Кычкина уонна Айсен Касьянов иккис буолбуттара (Саха сирин бастакы хамаандата бастаабыта).

Очотооҕу биһиги үлэбит кедьүүһүн бири түгэн туоһулуур. 1986 с. Нам Аппааныгыгар республика үөрэнээччилэрин спорттивнай оонньууларын программатынан саахымакка хамаанданан күрэхтэһии буолбута. Онно биһиги хамаандабыт ыраабынан атан бастаабыта.

Ол кэнниттэн 25 дуоскаба республика сүүмэрдэммит хамаандатын уонна биһиги оҕолорбут матчевай көрсүүһүлэрэ тэриллибитэ. Онно биһиги үөрэнээччилэригэр ыраабынан атан кыйыһылаах тахсыбыттара. Билигин Мирнэй улууһун хамаандата төһө да баны алмаас харчытынан бүтүн

Россияны, аан дойдуну кэрийэн оонньообутун иһин республика сүүмэрдэммит хамаандатын 25 дуоскаба оонньоон кыйар кыахтара ханан да суох.

Биһиги итиллээччилэрбит араас идэни баһылаан, сорохтор учуонай буолан дойдунуларыгар эргиллэлээн эрэллэр: Эрнст Березкин - правительство председателин солбуйааччы, Петр Сидоров - СГУ преподавателэ, Олег Калугин - Губин аатынан нефть уонна гаас Россиятаагы государственнай-техническэй университетин аспирантуратын бүтэрэн эрэр, В. Кутукова - экономическай уонна юридическай институттары бүтэртээбитэ.

Максим Попов, Мария Охлопкова, Айсен Касьянов билигин тренердэринэн үлэли сылдыаллар. Бу ааспыт оҕолорго бастакы саахымат олимпиадатыгар 12 мэтээли (кыттыбыт оҕолор ахсааннарыгар тэн) ылан оскуола 20 сыллаах юбилейыгар бэйэлэригэр бэлэх оҕордулар.

2000 сыл кулун тутарга ытыллыбыт Саха сирин норуоттарын спартакиадагыгар биһиги итиллээччилэрбиттэн састааптаах (М. Попов, В. Матвеев, А. Касьянов, В. Кутукова) хамаанда бастакы миэстэни ылбыта). Дьоккуускай, СГУ, сельхозакадемия, Нерюнгри куорат, Таатта, Усуяаана курдук күүстээх хамаандалар иннилэригэр түһүү элбэти этэр.

Оҕону үөрэттигэр уонна ииттигэр саахымат оруулаабын билгин ким да мэлдьэспэт. Кини ордук оҕо толкуйдуур дьобурун сайыннарыга улахан оруулаах. Саахыматынан утумнаахтык дыарыктаммыт оҕо умнугана суох, олоххо түргэн быһаарыныны ылынар дьобурдаах буолар.

Уһун сылларга республика саахыматы сайыннарыга туруорсубут болпуруостарбын олоххо кириэн эрэллэриттэн үөрэбин. 2000 с. бэс ыйыгар сурук бэлэмнээн оҕостоммун Президени көрсөр сыаллаах куораттаабытым. Төһө да баны үрдүк дуоһунастаах буоллар Президент биһиги харакхыт ортотугар үлэлээн үүммүт киһи буоллабы, хайдыбын да иһин бири көлүөнэ дьон буоллабыт. Туруорсар болпуруоһун чааһынай буолбатах, общественнай суолтаах эбит, онон уочаракка суруйабыт, өр күүтүбүгүн, Президент билгин суох диэбиттэрэ. Ол иһин сурукун хаалларбытым. Сурукка ыйыллыбыт сүрүн болпуруостарым: начальнай кылаастарга урукк ыйыһытын үөрэтти, гротмейстер оскуолатын аһы, оҕолор республикатаагы маассабай күрэхтэһиилэрин (олимпиада, фестиваль) ытыты, оҕо саахыматын сайдытын үбүлээһингэр республиканскай фонданы анааһын, үс оҕону анаан тренер үөрэбэр ытыты курдуктар олоххо киридилэр.

Түмүкпэр бири бүүчүм санаалаахпын. Ол улууска саахымат кулуубун аһы. Билигин улахан дьон (бэһээһэнги бэйэбит итиллээччилэрбит) оҕолор дыарыктанар сирдэригэр биригэ оонньоуллар. Мантыкаг санитарнай-гигиеническэй өттүнэн көнүллэм эт. Өскөтүн спортивнай саала туулан оскуола онно көһөр түбэлтэтигэр билгин үлэли ололор хоспунун улахан дьонго кулууп тэрийэри билгиттэн былааннарыгар Нам с. дьаһалтатынан (Корякин Д.П.) көрдөһүм этэ. Бары итиллээччилэрбитин, үлэһитэри, саахыматы таптааччылары спортоскуола аһыллыбыта 20 сылынан эбэрдэлибин!

Н. АЛЕКСЕЕВ, оскуола тренерэ

У.Н.И.Р.Э.Б.П.Б.Л.А.А.Р

Тыа хаһаайыстыбатын техникумун IV-с курсун студенткатын МАКАРОВА САРГЫНЫ төрөөбүт күнүгүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Кыыспытыгар доруобуйаны, уһун, дьоллоох, байылыат, чөл олобу багарыбыт. Эн ыра санаан туолан, талан ылбыт идэбинэн үөрэххин үрдэттинэн, дьонгор-сэргэбэр туһалаах үлэһит буол.

Төрөпүттэрин Прокопьевтар, биригэ төрөөбүтүн Аммосова

Биһиги дьыэ кэргэн аҕа баһылыгын, тирэнэр тирэхпитин, таптыыр кэргэммин, аҕабытын, эһэбитин, ойуур хаһаайыстыбатын үлэһитин ЕГОР ИННОКЕНТЬЕВИЧ ИВАНОВУ 55 сааһын туолар өрөгөйдөөх үбүлүйүнэн изиэн туран итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Күндү киһибиһигэр чэгиэн доруобуйаны, үлэтигэр ситиһиилэри, уйгу-бийан олобу багарыбыт. Таптыыр, ытыктыыр киһибиһигэр ыарыы ыалласпатын, санаан саппазырбатын, чугас дьонун-сэргэн сылаас тапталаара, иһирэх сыйһаннара Эйгин арангаччылаатын, Эн халлаанын куруутун ыраас, күнүн чэмэлкэй буоллун диэн алгыспытын ытытыбыт.

Кэргэнниг, кыыһын, уолаттарын, сиэннэрин, кийитиниг, күтүөтүн

БИЛАЭРИИМЭР РЕКАМА

ГУП ФАПК «Нам» требуются на работу расчетный бухгалтер, водитель на большегрузную автомашину, имеющий лицензию на перевозку опасных грузов. Обращаться по телефону 21-1-91 и по адресу с. Нам, ул. Ст. Платонова, 3, администрация

ГУП ФАПК «Нам» выдвигает на аукцион следующие объекты:

- 1. Дом забойщика квартирный дом КП Хатын-Арынский - 230 тыс. руб.
2. Пристрой бытового назначения Намский ДОК - 112 тыс. руб.
3. Арочный гараж Намский ДОК - 317 тыс. руб.
Дата аукциона — 10 декабря 2001 г. в здании ГУП ФАПК «Нам»

Считать недействительным утерянный паспорт III-СН №749583, выданный 26 июня 1985 г. Таттинским ОВД на имя Сыромятникова Гаврила Гаврильевича.

МАХТАНАБЫТ

Биһиги быйыл күһүн кыра сүөһүлэригэр сүтэнэр эрэй бөбөтүн көрдүбүт. Ону баара үтүө санаалаах эдэр ыаллар булаттаан бизрэнэр махталбыт улахан. Фома уонна Лена Федоровтар, Иннокентий, Евдокия Рехлясовтар. Бу эдэр ыалларга сир үрдүгэр баар бары дьолу-соргуну багарыбыт. Дьоллоох буолун! Рожиннар дьыэ кэргэттэрэ

КЭРИЭСТЭБИЛ

Бу дьыл ахсынньы 3 күнүгэр биһиги таптыыр, ытыктыыр ийэбит, эбэбит күн сириттэн барыта номуо 40 хонугун туолла.

Ийэбит ула, тыыл ветерана Протопопова Анна Ивановна! кылаастаах сүөһү үлэтин маастара 1931 сыллааха Салбанга колхозтаах кэргэнигэр төрөөбүтэ. Төрөпүттэрэ Анна кыра эрдэбин эрдэ өлбүттэрэ. Кини балтынаан төгүрүк тулааһа хаалбыттара. Анна балтына Дуняһын детдомга иитилибиттэрэ, онтон балтын куоракка киллэрбиттэрин кэннэ сибээстээх быстыбыта. Детдомтан тахсан баран абадыгар П.И. Протопопова сыстан олоһон колхозка сүөһү иититигэр үлэтин саҕалаабыта. 1955 сыллааха Чурапчы улууһунан төрүттээх эмиэ тулааһа уолга Окочешников Сэмэн Даниловичка кэргэн тахсан 5 оҕону төрөтөн 46 сыл эйэлээхтик, илээхтик оҕордулар.

Ийэбит Ааныс сүрдээх холку майгылаах, кылгэх үтүө сыйһаннаас, сымнаҕас үтүө үлэһит этэ. Өр сыһа ычат сүөһүнү көрүүгэ пенсияга тахсар дылы үлэлээбитэ. Бэйэтэ тулааһа иитилибит буолан дьону-сэргэни, кыяматтары аһынара, төһө кыалларын көмөлөһө сатыыра. Кини үчүгэй үлэтигэр ылбыт араас наҕараадалара, хайбал грамоталара элбэхтэр. Олор ийэбит сырдык өйдөбүлэ буолан сиэннэригэр, оҕолоругар кинини санатыахтара. Ийэбит аҕабытыгар сүрдээх сэмэйдик сыйһаннаһара. Кинилэр бэйэ-бэйэлэрин өйдөнөн-өйөһөн олоһонор аҕабыт эрэллээх дөбөрүн сүтэрдэ.

Ийэбит Ааныс, Эн күн курдук үтүө санаабын, сытыары-сымнаҕас майгыбын, сүрэхтээх үлэһит бэйэбин сүрэхпитигэр сөгүрдэн өйдүү-саныы сылдыахпыт. Төрөөбүт төрүт сирин буора сылаас тэллэх, суорбан буоллун. Быдан дьылларга быраһаай таптыыр, ытыктыыр күндү киһибит ийэбит, эбэбит. Эн үтүө сэбэртэбин көлүөнэ ыччаттын умнуохпун суоҕа.

Кэргэнэ, кыргыттара, күтүөтэ, кийиттэрэ, уолаттара, сиэннэрэ

Редактор В.Г. Касьянов
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, 21496;
бухгалтерия 21332;
факс—21332; «НАМ» ТРК—21632;
иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционной издательской система—21141

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива.
Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын туһунуу хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар регистрацияламмыт нүөмэрэ — Я 0085.
Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэбитин, дьыэбит аадырыһын чолчу ыйын. Редакциябакиирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи бири буолбат.
«ЭН СИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Заложная ул. 2.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Талыһына уонна тангыһына «Эн сиэли» хаһыат редакционнай-издательскай систематыгар.
Хаһыат Дьоккуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттэнэр, Орджионкиде ул. 38.
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. пиис.
Индексэ—5488. Тираһа — 2246
Бэчээкэ илии баттанна — 12:00 ч, 3. 12. 2001
Сааһын №-рэ — 142

БИЛАЭРИИМЭР РЕКАМА
7 декабря
Новая отечественная кинокомедия «ДМБ-004» - нач. 15, 17 чч. (Цена 10 руб.)
«СОБЛАЗН» - нач. 22 часа. (Цена 25 руб.)
8-9 декабря
Мультсериал «ПОКЕМОН» «ВОЗВРАЩЕНИЕ МЬОТО» - 12-2 чч.
От создателей блокбастеров «Мошенничество» и «Человек дождя» «БАНДИТЫ» - нач. 17-19 чч. (Цена 15 руб.)
Сдается 1-комнатная квартира в г. Якутске. Предоплата. За месяц - 1000 руб.
Обр. в рынок «Вера»

Table with multiple columns containing obituary notices for various individuals, including names like Игнат Игнатьевич, Евдокия Дорощева, and others, with details of their lives and deaths.